

УДК 351.746.1(477)(075.8)

DOI 10.36.030/2664-3618-2019-1-61-68

Андрій Дацюк,*кандидат політичних наук,**доцент кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,**Національна академія державного управління при Президентові України**<https://orcid.org/0000-0001-5278-516X>***Олег Пошедін,***кандидат історичних наук, доцент,**доцент кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,**Національна академія державного управління при Президентові України**<https://orcid.org/0000-0002-9253-5285>***Лариса Шипілова,***кандидат політичних наук, доцент,**доцент кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,**Національна академія державного управління при Президентові України**<https://orcid.org/0000-0002-5682-3570>*

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ БЕЗПЕКОВИХ АСПЕКТІВ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ В ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ ПРОТИ УКРАЇНИ*

У статті структуровано проблеми безпекових аспектів політики європейської інтеграції України в умовах протидії російській агресії в гібридній війні проти України за результатами науково-дослідної роботи «Російська агресія проти України: державно-управлінські аспекти протидії у гібридній війні».

Проведений аналіз актуальних досліджень і наукових публікацій свідчить, що цій проблемі присвятили свої дослідження О. Гончаренко, В. Горбулін, Е. Золінген, Е. Картер, Р. Коен, О. Литвиненко, С. Пирожков, Г. Почепцов, С. Проскурін, І. Романченко, О. Суходоля, Дж. Снайдер, В. Шамрай та ін. Водночас наукове обґрунтування державно-управлінських аспектів протидії Російській Федерації (РФ) у гібридній війні проти України вимагають більш глибокого дослідження і пошуку ефективних шляхів розв'язання проблеми з урахуванням європейських прагнень України.

Необхідність пошуку шляхів удосконалення державно-управлінських механізмів протидії в гібридній війні проти України, забезпечення безпеки в умовах неоднозначності поточних змін, неможливість точно спрогнозувати розвиток подій та стратегій основних політичних акторів у майбутньому, високий динамізм трансформацій в інституціях, які мають протидіяти появі нових загроз, бути адекватними змінам у геополітичному просторі та здатними функціонувати в нових умовах сформували цілі цієї статті.

В Європейському Союзі (ЄС) досить серйозно підійшли до виявлення гібридних загроз і запропонували створити Центр аналізу гібридних загроз ЄС (EU Hybrid Fusion Cell) у рамках Розвідувального і ситуативного центру ЄС (EU Intelligence and Situation Centre, EU INTSEN) Європейської служби зовнішньої дії.

Нині Україні необхідно розробити концептуальне бачення комплексної протидії гібридним загрозам за зразком ЄС. Не менш важливим є завдання захисту критичної інфраструктури (особливо в зоні, яка наближена до району бойових дій) і має стати одним із пріоритетів державної політики.

У зовнішньому вимірі Україні слід зосередитися на збереженні та посиленні міжнародної підтримки та нарощуванні міжнародного тиску на Росію для припинення її агресії.

З огляду на вищезазначене необхідно:

1) розробити комплекс заходів, що полягатиме в діях на випередження (при цьому можуть бути залучені як державні, так і недержавні експерти), а також провести ситуаційне моделювання на базі Головного ситуаційного центру України);

*Публікація виконана у рамках науково-дослідної роботи «Входження України до Європейського та Євроатлантичного просторів як гарантія забезпечення національної безпеки».

- 2) розробити план щодо компенсації збитків України внаслідок втрати значної частини надходжень від транспортних та енерготранспортних комунікацій через територію України (навіть якщо цього не відбудеться);
- 3) структурам сектору безпеки України доцільно посилити роботу в напрямі з'ясування і відстеження каналів фінансування політичних сил (особливо з-за кордону);
- 4) активізувати діяльність у напрямі введення миротворців ООН в зону українсько-російського конфлікту. Це не відповідає планам Кремля на найближчу перспективу і руйнуватиме її стратегію.

Ключові слова: європейська інтеграція України, гібридна війна, гібридні загрози, безпекова політика, державно-управлінські механізми протидії в гібридній війні проти України, зовнішньополітичний вимір України, інформаційний простір, стратегічні цілі гібридної війни.

Постановка проблеми. Європейська інтеграція України безпосередньо стосується таких аспектів безпекової політики нашої держави, як: воєнно-політичні, економічні, інформаційні. Усі ці сфери суспільного життя є цілями російській агресії в гібридній війні проти нашої держави.

Російська Федерація веде гібридну війну проти України відкрито і не маскує її. Ця війна націлена як на захоплення території нашої держави, так і взяття під контроль окремих територій без офіційного приєднання до РФ. Цих цілей Росія намагається досягнути через вплив на населення, політиків, бізнес, силові структури, міжнародне середовище тощо. Для протидії гібридним загрозам їх необхідно чітко ідентифікувати та вжити конкретних заходів з їх нейтралізації.

Як підкреслюється в аналітичному документі «Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства» гібридна агресія Російської Федерації проти України переросла в активну фазу на початку 2014 р., хоча підривною діяльністю вона стала вести одразу після проголошення Україною незалежності в 1991 р. («Гібридна» війна Росії, 2016). Такої думки дотримується більшість (51,4%) із 37 українських експертів, які взяли участь в опитуванні, що здійснювалось у період з 18 по 28 серпня 2017 р. Центром глобалістики «Стратегія ХХІ» за підтримки ЄС і Міжнародного фонду «Відродження» (Сприяння розбудові можливостей України). Оцінки українських експертів також свідчать про те, що Росія завжди працювала над послабленням України, і ця діяльність особливо активізувалась з приходом В. Путіна до влади.

Аналіз актуальних досліджень і наукових публікацій свідчить, що означеній проблемі присвятили свої дослідження ряд провідних вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: О. Гончаренко, В. Горбулін, Е. Золінген, Е. Картер, Р. Коен, О. Литвиненко, С. Пирожков, Г. Почепцов, С. Проскурін, І. Романченко, О. Суходоля, Дж. Снайдер, В. Шамрай та ін. Водночас наукове обґрунтування державно-управлінських аспектів протидії Російській Федерації у гібридній війні вимагають, на наш погляд, більш глибокого дослідження і пошуку ефективних шляхів розв'язання

проблеми з урахуванням європейських прагнень України.

Формулювання цілей статті. Останніми роками відбувається своєрідне розширення поля бою в інформаційний простір, усе більшого значення набувають економічні та дипломатичні методи досягнення стратегічних цілей у війні. На сьогодні поширення набули поняття і концепції інформаційних, смислових, економічних, гібридних воєн, що відображають нові форми і способи ведення протиборства в міжнародних і внутрішньодержавних конфліктах. Вони відрізняються від класичного розуміння війни як міждержавного збройного конфлікту або громадянської війни.

Гібридна війна – це така форма конфлікту, для якої характерне одночасне використання політичних, економічних, інформаційно-психологічних методів силового впливу на противника в поєднанні з військовими заходами у вигляді проведення розвідувально-диверсійних операцій силами спецпідрозділів, формування, підтримки і координації дій незаконних воєнізованих формувань сепаратистів, терористичних угруповань тощо (Дацюк, 2017). Особливостями гібридних воєн є:

- одночасне нанесення ударів по критичним, уразливим місцям противника (економіка, політична система, етнічні та релігійні відносини, цивільне населення, керівництво держави, об'єкти військової інфраструктури, інформаційно-телекомунікаційні системи тощо);
- здійснення управління з єдиного центру планування і проведення операцій у гібридній війні;
- пріоритетне значення невійськових засобів силового впливу на противника;
- ужиття військових заходів має в основному прихований, неофіційний характер. Діяльність сил спеціальних операцій, незаконних воєнізованих підрозділів опозиції і терористичних угруповань дають змогу сформувати суцільний фронт по всій території противника і уникнути офіційного оголошення стану війни, набуття статусу агресора. Такі дії спрямовані на уникнення обмежень, що накладають на воюючі сторони Женевські конвенції про захист жертв війни та Гаазькі

конвенції і декларації про закони і звичаї війни, а також відповідальності за їх порушення.

Необхідність пошуку шляхів удосконалення державно-управлінських механізмів протидії у гібридній війні проти України, забезпечення безпеки в умовах неоднозначності поточних змін, неможливість точно спрогнозувати розвиток подій та стратегій основних політичних акторів у майбутньому, високий динамізм трансформацій в інституціях, які мають протидіяти появі нових загроз, бути адекватними змінам у геополітичному просторі та здатними функціонувати в нових умовах і сформувавши цілі цієї публікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цілями РФ у війні з Україною є блокування європейського та євроатлантичного курсу нашої держави, повернення у сферу впливу, а врешті-решт – дезінтеграція української державності.

Основна мета гібридної війни – не фізичне знищення противника, а його підкорення й використання матеріальних і людських ресурсів програвшої у конфлікті сторони. У класичних війнах, спрямованих на знищення противника, сторони несуть значні людські й матеріальні втрати, що значно зменшує здобутки переможця. У разі ж гібридної війни пріоритетне використання невійськових засобів силового впливу дає змогу максимально зберегти матеріальні й людські ресурси з метою їх подальшого використання у власних цілях. Це також дає змогу уникнути відповідальності за порушення норм міжнародного гуманітарного права (право війни, право збройних конфліктів).

Складові гібридної війни

Гібридна (некласична, неконвенційна) війна не заперечує можливість розгортання класичних (конвенційних) воєн. Не зменшує вона і загрози ядерної війни. Проте в сучасних умовах гібридна форма ведення війни набуває поширення, оскільки вона надає сторонам конфлікту додаткові можливості при менших втратах. Потрібно лише вміти цими можливостями скористатися. Російська Федерація намагається планомірно реалізувати положення «доктрини Герасимова». У період

2018–2019 рр. формуються сприятливі обставини для переведення українсько-російського конфлікту в «кризову фазу», що має стати переломним, вирішальним моментом у протистоянні.

Президентські й парламентські вибори, складна соціально-економічна ситуація, дії українського керівництва, що спрямовані на подальше віддалення від Росії (у політичній, воєнно-політичній, економічній та духовній сферах), зумовлюють активізацію українського напряму зовнішньої політики Росії. Ситуацію ускладнюють економічні санкції проти Росії, яка вичерпує свої ресурси для підтримки зон напруженості в різних регіонах світу.

Загострюється екологічна ситуація в Криму і на Донбасі. При цьому, якщо у випадку «ДНР» і «ЛНР» спрацьовує принцип «чим гірше – тим краще», то перетворення Криму в пустелю без води з Каховського водоканалу в плани Кремля не входить.

Серед гібридних загроз безпеці України можна виділити такі.

У воєнно-політичній сфері:

– розвідувально-підбивна і диверсійна діяльність, дії, спрямовані на розпалювання між-етнічної, міжконфесійної, соціальної ворожнечі та ненависті, сепаратизму і тероризму, створення та всебічна підтримка, зокрема військова, маріонеткових квазідержавних утворень на тимчасово окупованій території частини Донецької і Луганської областей;

– порушення Росією суверенних прав України в Чорному морі, Азовському морі та Керченській протоці, гарантованих Конвенцією ООН з морського права. Передислокація російських військово-морських сил з Каспію до Азовського моря, що дає можливість висадитися на узбережжя України;

– нарощування військових угруповань біля кордонів та на тимчасово окупованій території України.

В економічній сфері:

– збереження присутності російських банків в Україні, які продовжують контролювати значну частину фінансів бізнесу і громадян;

– контроль над важливими економічними активами в Україні, зокрема в енергетичному секторі (обленерго, облгаз) з боку російських або проросійськи налаштованих власників, що робить можливим тихі диверсії, упровадження шкідливого програмного забезпечення для подальших кібератак, руйнування стратегічних підприємств;

– виконання під виглядом російсько-німецької бізнесової співпраці завдання щодо знищення газотранзитної функції газотранспортної системи України («Північний потік-2»). Реалізація цього проекту позбавить бюджет України значних фінансових надходжень;

– залежність від монопольних постачань критичної сировини, насамперед енергетичних ресурсів, пального для атомних електростанцій;

– обмеження транзиту українських товарів через свою територію з метою унеможливлення торгівлі України з країнами колишнього Радянського Союзу; 03 липня 2016 р. був оприлюднений указ президента РФ, який увів додаткові обмеження щодо транзиту через свою територію товарів, походження з України. Діючі обмеження щодо транзиту товарів у Республіку Казахстан поширилися і на транзит до Киргизтану. Загалом, такі дії РФ спрямовані на погіршення умов торгівлі України з усіма країнами Центральної Азії і підрич української економіки загалом (Указ Президента Российской Федерации, 2016).

В інформаційній сфері:

– формування РФ каналів інформаційно-пропагандистської роботи із дискредитації української влади за цільовими групами: 1) громадяни РФ та громадяни України на окупованих територіях; 2) громадяни України; 3) країни Заходу, партнери України з протидії агресії; 4) суспільства країн, що перебувають в орбіті впливу РФ;

– політичні та лобістські заходи на Заході, які використовуються РФ для формування сумніву у правильності позиції країн ЄС щодо продовження санкційного впливу на Кремль, а також для легітимації анексії Криму;

– використання українських телевізійних каналів та інших медіа для трансляції проросійських поглядів у дозованому вигляді чи під опозиційними гаслами;

– формування ізольованої соціально-культурної та інформаційної реальності на окупованих територіях України, блокування доступу жителів цих територій до українського інформаційного контенту;

– дискредитаційна медіа-кампанія через зарубіжні ЗМІ (засоби масової інформації) щодо нелегального постачання Україною технологій та ОіВТ (озброєння і військова техніка) до країн-паріїв та в зони конфліктів (ракетні двигуни для КНДР, постачання зброї до Південного Судану) для представлення України як порушника міжнародного права та країни, що сприяє сумнівним режимам;

– експлуатація РФ тематики «захисту прав національних меншин», «порушення прав у сфері мовної політики», «прояву дискримінації за національною ознакою» та суперечностей у міжрелігійних відносинах для досягнення власних цілей;

– упродовження РФ стратегії розколу за територіальним виміром, із просуванням сюжетів «штучності» територіальної композиції України

(«подарунки Леніна, Хрущова» та ін.), наголосом на самотності окремих регіонів, або їх історичній належності до інших держав.

Переведення конфлікту в кризову фазу може відбуватися шляхом ужиття таких заходів впливу на Україну:

1. Посилення економічного тиску на Україну. Першочергове завдання – нейтралізація транспортного та енерготранспортного потенціалу України. Це різко скоротить надходження до Держбюджету України. Далі – формування транспортних та енергетичних комунікацій в обхід української території. В ідеалі – самоблокада України. Головне завдання – стимулювання економічної кризи та падіння рівня життя населення.

2. Підтримка діяльності опозиційних до українського керівництва політичних сил. При цьому сприяння (фінансове, організаційне, інформаційне) буде надаватися не лише лояльним до політики Кремля політичним силам, а й націоналістичним, ворожим до Росії партіям, громадським організаціям та лідерам. Сам економічний тиск сприяє діяльності проросійських сил. Головне завдання – дестабілізувати ситуацію в політичній системі України до рівня «керуваного хаосу».

3. Підтримка постійної військової загрози на Півдні, Сході та Півночі, що сприятиме збільшенню оборонних витрат і зменшенню асигнувань на освіту, науку, культуру, соціальну сферу. Як результат – зростання соціальної напруженості. У цей період збільшується загроза силових провокацій і терористичних актів. Загроза масштабного воєнного конфлікту буде зберігатися, проте в сучасних умовах для Росії більш вигідним є комплексний підхід з акцентом на невійськові (економічні, політичні, інформаційні) заходи.

4. Класична війна з Україною пов'язана з високим ступенем політичних і фінансово-економічних ризиків для російського керівництва. Характер російської імпортозалежної сировинної економіки в поєднанні з розумінням територіальних претензій КНР не сприяють здійсненню вкрай радикальних кроків з боку суб'єктів прийняття управлінських рішень у Кремлі. Буде дуже складно перевести економічну систему Росії у воєнний формат в умовах міжнародних економічних санкцій.

5. Сприяння зміні воєнно-політичного керівництва України у результаті виборів на більш лояльні до Кремля політичні сили (спеціальні інформаційні операції, кібератаки, заходи політичного та економічного впливу, силові провокації тощо). Ця зміна може мати різні рівні реалізації (від окремих політиків до кардинальної заміни вищого політичного керівництва).

Усе це буде супроводжуватися заходами дипломатичного (прихід до влади проросійських сил,

дискредитація України тощо) й інформаційного характеру, що вже стали традиційними з 2014 р.

Наприкінці 2019 – на початку 2020 рр. повинен відбутися перехід до фази врегулювання конфлікту, під час якої буде активізований переговорний процес у напрямі повної або часткової федералізації України, ужиття заходів з легітимації російського статусу нині окупованого Криму. При цьому, як компроміс, російське керівництво запропонує відновлення суверенітету України над окупованою частиною Донецької і Луганської областей, які до того часу (та і вже є) зонами гуманітарної, екологічної і екологічної катастрофи.

РФ наносить удари по слабким місцям економічної і політичної систем, використовує недоліки сектору безпеки і оборони України.

Так, агресивні російські дії в акваторії Азовського моря зумовлені значним дисбалансом сил ВМФ України і Росії та тотальною перевагою Повітряно-Космічних сил Росії над Повітряними Силами ЗС України в умовах слабкості українських систем ППО (ешелонована система захисту країни від ударів з повітря поки що не відновлена). Аналогічно використовуються і будуть використовуватись прогалини у кіберзахисті України (зберігається загроза блокування і виведення з ладу складних автоматизованих систем управління державою, військами, бізнесом).

Слід зазначити, що в ЄС досить серйозно підійшли до виявлення гібридних загроз і запропонували створити Центр аналізу гібридних загроз ЄС (EU Hybrid Fusion Cell) у рамках Розвідувального і ситуативного центру ЄС (EU Intelligence and Situation Centre, EU INTCEN) Європейської служби зовнішньої дії. Саме на цю нову структуру, яка в травні 2017 р. набула повної оперативної здатності, й покладається завдання збирання, аналізу та доведення відкритої і закритої інформації щодо індикаторів та попереджень про гібридні загрози. Цей Центр підводить гібридні загрози під єдиний європейський знаменник та доводить відомості про них, у тому числі й у формі «Гібридного Бюлетеня» (Hybrid Bulletin), до інституцій ЄС і країн – членів Євросоюзу. Одночасно було запропоновано створити Центр передового досвіду з протидії гібридним загрозам, який почав функціонувати в квітні 2017 р. у Фінляндії, що зосереджується на дослідженнях загроз такого типу та механізмів протидії їм (Гібридні загрози Україні і суспільна безпека).

Отже, Україні необхідно розробити концептуальне бачення комплексної протидії гібридним загрозам за зразком ЄС. Не менш важливим є завдання захисту критичної інфраструктури (особливо в зоні, яка наближена до району бойових дій), що має стати одним із пріоритетів державної політики.

У зовнішньому вимірі Україні слід зосередитися на збереженні та посиленні міжнародної підтримки та нарощуванні міжнародного тиску на Росію для припинення її агресії. Ключовими напрямками зовнішньополітичних дій можуть бути: зміцнення двосторонніх відносин із сусідніми та важливими для України державами; міжнародне викриття фактів прямої та опосередкованої агресії Росії проти України та інших держав; отримання міжнародної допомоги.

Водночас варто наголосити, що хоча поглиблення міжнародного співробітництва для консолідованого протистояння гібридній агресії РФ є вкрай важливим, ключові причини його успішності містяться всередині держави. А тому й зусилля з розбудови державних можливостей України протистояти гібридним загрозам стосуються переважно внутрішнього виміру (реформа державного управління, викорінення корупції, консолідація суспільства, розвиток дієвого економічного й енергетичного ринків, проведення збалансованої міжетнічної і міжконфесійної політики, широке і правдиве інформування суспільства про чутливі теми, включаючи історичні, які використовуються, або можуть використовуватись агресором для досягнення своїх цілей). Усі перераховані заходи сприятимуть зміцненню довіри населення до влади і автоматично є нечутливими до інформаційного впливу антиукраїнських сил.

Зміцненню довіри населення до державних інститутів сприятиме і вироблення нової сервісно-орієнтованої державної політики України, де стратегічним завданням реформування вітчизняної сфери державного управління є переорієнтація діяльності органів влади від загального адміністрування до безпосереднього надання якісних управлінських послуг. Однак такий результат можливий лише завдяки підвищенню відповідальності державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування, які будуть сприймати громадян як повноцінних клієнтів їхньої сервісної діяльності. Варто зазначити, що на шляху до реалізації європейських стандартів якості життя в Україні відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 (Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», 2015), держава бере на себе відповідальність щодо забезпечення доступності високоякісних послуг у державному та приватному секторах для кожного громадянина незалежно від його расової, національної, мовної, релігійної та соціальної належності.

На нашу думку, першочерговим завданням реалізації інструментарію сервісно-орієнтованої державної політики України є запровадження

електронного надання управлінських послуг із застосуванням порталів органів державної влади та місцевого самоврядування. Розглядаючи інструментарій реалізації сервісної діяльності ОДВ та ОМС, особливу увагу слід приділити головному інформаційному ресурсу, який створено в Україні, – «Єдиний державний портал адміністративних послуг» (www.poslugi.gov.ua), і призначений для забезпечення фізичних та юридичних осіб інформацією щодо надання управлінських послуг відповідно до чинного законодавства.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Таким чином, необхідним, на нашу думку, є:

1. Розробити комплекс заходів, що полягатиме в діях на випередження (при цьому можуть бути залучені як державні, так і недержавні експерти, проведено ситуаційне моделювання на базі Головного ситуаційного центру України).

2. Розробити план заходів щодо компенсації збитків України внаслідок втрати значної частини надходжень від транспортних та енерготранспортних комунікацій через територію України (навіть якщо цього не відбудеться).

3. Структурам сектору безпеки України доцільно посилити роботу в напрямі з'ясування і відстеження каналів фінансування політичних

сил (особливо з-за кордону). Справа в тому, що роками проросійські організації Криму, Закарпаття і Придністров'я отримували фінансування з фонду «Русский Мир» при уряді Російської Федерації. На сьогодні фінансування може йти як із пов'язаних із російським капіталом західних джерел, так і зсередини країни.

4. Активізувати діяльність у напрямі введення миротворців ООН в зону українсько-російського конфлікту. Це не відповідає планам Кремля на найближчу перспективу і руйнуватиме її стратегію.

5. Продовжити уживати заходів із виведення України з-під інформаційно-психологічного і технологічного впливу Росії.

Російська Федерація може припинити ті чи інші агресивні дії стосовно України, коли її прогнозовані втрати будуть визначені значно більшими, ніж можливі здобутки. Саме тому важливим є посилення слабких місць оборони України. Передусім це бойова авіація, військово-морський флот і системи протиповітряної оборони.

Зазначене свідчить про необхідність проведення постійного моніторингу ситуації і наукового обґрунтування підходів до вироблення дієвих заходів щодо запобігання виникнення нових загроз і гібридному протистоянню РФ.

Список використаних джерел

- «Гібридна» війна Росії – виклик і загроза для Європи. URL: http://razumkov.org.ua/images/Material_Conference/2016_12_14/GIBRID-WAR-FINAL-1-1.pdf (дата звернення: 18.06.2019).
- Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства. URL: https://geostrategy.org.ua/images/blok_XXI-end_0202.pdf (дата звернення: 18.06.2019).
- Дацюк А. Особливості сучасних збройних конфліктів: від конвенційного протистояння до мережево-центричної війни. 2017. URL: <http://matrix-info.com/2017/03/21/osoblyvosti-suchasnyh-zbrojnyh-konfliktiv-vid-konventsijnogo-protystoyannya-do-gibrydnoyi-ta-merezhevo-tsentrychnoyi-vijny/?mode=grid> (дата звернення: 18.06.2019).
- О внесении изменений в Указ Президента Российской Федерации от 1 января 2016 г. № 1 «О мерах по обеспечению экономической безопасности и национальных интересов Российской Федерации при осуществлении международных транзитных перевозок грузов с территории Украины на территорию Республики Казахстан через территорию Российской Федерации»: Указ Президента Российской Федерации от 01.07.2016 № 319. URL: <http://kremlin.ru/acts/bank/40954> (дата звернення: 18.06.2019).
- Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (дата звернення: 18.06.2019).
- Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 4. Ст. 67.
- Сприяння розбудові можливостей України гарантувати безпеку суспільства в умовах гібридних загроз. Результати експертного опитування. URL: https://geostrategy.org.ua/images/Дослідження_українською.pdf (дата звернення: 18 червня 2019).

References

- “Hybridna” viina Rosii – vyklyk i zahroza dlia Yevropy [The “Hybrid” Russian War is a Challenge and a Threat to Europe]. Retrieved from <http://old.razumkov.org.ua/ukr/upload/GIBRID-WAR-FINAL-1-1.pdf> (in Ukr.).

- Datsiuk, A. (2017). Osoblyvosti suchasnykh zbroinykh konfliktiv: vid konventsiiinoho protystoiannia do merezhevo-tsen-trychnoi viiny [Features of Modern Armed Conflicts: from the Conventional Confrontation to the Network-Centric War]. Retrieved from <http://matrix-info.com/2017/03/21/osoblyvosti-suchasnyh-zbroinyh-konfliktiv-vid-konventsijnogo-protystoyannya-do-gibrydnoyi-ta-merezhevo-tsentrychnoyi-vijny/?mode=grid> (in Ukr.).
- Martyniuk, V. (Ed.) (2018). Hibrydni zahrozy Ukraini i suspilna bezpeka. Dosvid YeS i Skhidnogo partnerstva [Hybrid Threats to Ukraine and Public Safety. The Experience of the EU and the Eastern Partnership]. Retrieved from https://geostrategy.org.ua/images/blok_XXI-end_0202.pdf (in Ukr.).
- Spryiannia rozbudovi mozhyvostei Ukrainy harantuvaty bezpeku suspilstva v umovakh hibrydnykh zahroz. Rezultaty ekspertnoho opytuvannia [Facilitating the development of Ukraine's capabilities to guarantee the security of society in the face of hybrid threats. Results of the expert survey]. Retrieved from https://geostrategy.org.ua/images/Doslidzhennia_ukrains'koiu.pdf (in Ukr.).
- Ukaz Prezidenta Rossijskoj Federacii (2016, 1 Jul.) O vnesenii izmenenij v Ukaz Prezidenta Rossijskoj Federacii ot 1 yanvarya 2016 g. № 1 "O merah po obespecheniyu ekonomicheskoy bezopasnosti i nacional'nyh interesov Rossijskoj Federacii pri osushchestvlenii mezhdunarodnykh tranzitnykh perevozok gruzov s territorii Ukrainy na territoriyu Respubliki Kazahstan cherez territoriyu Rossijskoj Federacii" [Decree of the President of the Russian Federation (2016, 1 Jul.) On Amendments to the Decree of the President of the Russian Federation of January 1, 2016 No. 1 "On Measures to Ensure Economic Security and the National Interests of the Russian Federation in the Implementation of International Transit Cargo Transportation from the Territory of Ukraine to the Republic of Kazakhstan through the Territory of the Russian Federation"]. Retrieved from <http://kremlin.ru/acts/bank/40954> (in Rus.).
- Ukaz Prezydenta Ukrainy (2015, 12 Jan., № 5/2015) [Decree of the President of Ukraine (2015, 12 Jan., № 5/2015)] Pro Stratehiiu staloho rozvytku "Ukraina – 2020" [About Strategy Sustainable Development "Ukraine – 2020"]. *Ofitsiiny visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine]. 2015. № 4. St. 67 (in Ukr.).
- Ukaz Prezydenta Ukrainy (2015, 26 May, № 287/2015) Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 6 travnia 2015 roku "Pro stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy": [Decree of the President of Ukraine (2015, 26 May, № 287/2015) On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated May 6, 2015 About the Strategy of National Security]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (in Ukr.).

Andrii Datsiuk,

*Ph.D in Political Science, Associate Professor,
Associate Professor of the Globalistic, European Integration
and National Security Administration Department,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

Oleh Poshedin,

*Ph.D in History, Associate Professor, Associate
Professor of the Globalistic, European Integration and National
Security Administration Department,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

Larysa Shypilova,

*Ph.D in Political Science, Associate Professor, Associate
Professor of the Globalistic, European Integration and National
Security Administration Department,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

STRUCTURAL AND FUNCTIONAL ANALYSIS OF SECURITY ASPECTS OF THE EUROPEAN INTEGRATION POLICY IN THE CONDITION OF COUNTERING THE RUSSIAN AGRICULTURE IN THE HYBRID WAR AGAINST UKRAINE

The general articulation of the issue and its connection with the important research and practice tasks. European integration of Ukraine directly concerns to the following aspects of the security policy of the state: military and political, economic, informational. All these spheres of public life are goals of the Russian aggression in the hybrid war against Ukraine.

The article offers a structuring of the security issues of the policy of European integration of Ukraine in the conditions of counteraction to the Russian aggression in the hybrid war against Ukraine on the basis of the research work «Russian Aggression Against Ukraine: Public Administration Aspects of Counteraction in the Hybrid War».

The analysis of the recent publications regarding the issues this article deals with; identification of parts of the general problem that have not been previously addressed. The numbers of leading domestic and foreign scholars have dedicated their research to this problem; it is shown through the analysis of relevant research and papers by such scholars, as O. Goncharenko, V. Horbulin, E. Solingen, E. Carter, R. Coen, O. Litvinenko, S. Pyrozhekov, G. Pocheptov,

S. Proskurin, I. Romanchenko, O. Sukhodolia, J. Snaider, V. Shamray, and others. At the same time, the scientific substantiation of the public administration aspects of counteraction to Russia in the «hybrid war» against Ukraine requires, in our opinion, more in-depth research and search of effective ways of solving the problem taking into consideration the European aspirations of Ukraine.

The purpose (the objective) of this article. The need to find ways to improve public administration mechanisms of counteraction in the hybrid war against Ukraine, ensuring security in conditions of ambiguity of current changes, inability to accurately predict the development of events and strategies of key political actors in the future, high dynamism of transformations in institutions that must counteract the emergence of new threats, be adequate changes in geopolitical space and be able to function in the new conditions formed the goals of this publication.

The key results and the background. Today, Ukraine needs to develop a conceptual vision of a comprehensive hybrid threat response based on the EU model. Protecting critical infrastructure is also important task (especially in a zone close to the area of hostilities) and should become one of the priorities of the state policy.

In the external dimension, Ukraine should focus on preserving and strengthening international support and increasing international pressure on Russia in order to end its aggression.

Conclusions and the prospects of the further research. Therefore, efforts for building Ukraine's state capacity to confront hybrid threats are mainly related to the internal dimension: public administration reform, corruption eradication, consolidation of society, development of efficient economic and energy markets, implementation of balanced inter-ethnic and inter-confessional policies, wide public awareness of sensitive topics, including historical ones, which are used or can be used by the aggressor to achieve their goals. In the authors' view, some effective measures could be proposed, namely:

1. To develop a set of measures that would consist of actions in advance (both state and non-state experts might be involved; situational modeling was conducted on the basis of the Main Situation Center of Ukraine).
2. To develop a plan of measures for compensation of losses of Ukraine as a result of the loss of a significant part of revenues from transport and energy transportation communications through the territory of Ukraine (even if nothing happens).
3. It is necessary to intensify work of structures of the security sector of Ukraine towards identifying and tracking funding channels for political forces (especially from abroad). The fact is that for years the pro-Russian organizations of Crimea, Transcarpathia and Transnistria have received funding from the Russian World Foundation under the Russian government. Today, funding could be get from the Russian capital-related sources both from the Western sources, and from within the country.
4. Activation of activities for imposing UN peacekeepers into the zone of the Ukrainian-Russian conflict. That is not plan of Kremlin for the nearest future, and destroys its strategy.

Keywords: European integration of Ukraine, hybrid war, hybrid threats, security policy, state-managerial mechanisms of counteraction in hybrid war against Ukraine, foreign policy dimension of Ukraine, information space, strategic goals of hybrid war.

Матеріал надіслано 18 червня 2019 р.

Цитування:

Дацюк А., Пошедін О., Шипілова Л. Структурно-функціональний аналіз безпекових аспектів політики європейської інтеграції в умовах протидії російській агресії в гібридній війні проти України. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2019. Вип. 1. С. 61–68.

Повна версія статті доступна також на сторінці:

<http://zbiornyk-nadu.academy.gov.ua>